

Az i. e. 331-es gaugamélai esatát ábrázoló Nagy Sándor-mozaik részlete (Pompeji, i. e. 100 körül)

Én nem tudom, mit jelent a háború... Mit nevezünk vadászatnak, harcnak – és honnan számítható az öldöklés? De talán nem is az a kérdés, hogy mi a háború, hanem az, hogy mi marad utána. Édesebb-e utána a víz, jobb ízű-e a legelő? Lesz-e legelő egyáltalán? A háború a káosz állapota – de közelít-e a rend felé az, ami utána marad? Lépiünk-e a fejlődés számegyenesén? És ha igen, milyen irányba? A rend felé tartunk-e, vagy csak egy másfajta rendezetlenség felé?

A háború emberi kategória – a természet nem ismeri. A természetben senki nem harcol a másik helyett. Persze, az ember egyre kevésbé természetes lény. A háború sokáig tart, és már bármikor előidézhető. Nem volt ez mindig így. Az ókorban még évszakokhoz, csillagállásokhoz kötötték az indulást. Persze, az ember egyre kevésbé él együtt a természettel – ma már nincs szükség a csillagokra sem.